

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De secundus nuptijs. Quæst. 63.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

cum vxorem adulteram prius: tamen secundum aequitatem iuris iudex ex officio suo debet eum cogere, ut caveat periculo animæ eius, & scandalo aliorum, quamuis vxor non possit reconciliationem petere.

Ad quintum dicendum, quod si adulterium viri sit occultum, per hoc non auferitur ius excipiendi contra accusationem viri vxori adulteræ, quamuis desit sibi probatio: & ideo peccat vir diuortium petens: & si post sententiam de diuortio vxor petat debitum, nec reconciliationem, vir tenetur ad vtrumque.

QVÆST. LXIII.

De secundis nuptijs, in duos articulos diuisa.

Consequenter considerandum est de secundis nuptijs.

Circa hoc queruntur duo.

Primo, vtrum sint licitæ?

Secundo, vtrum sint sacramentum?

ARTIC. I.

Vtrum secunda nuptia sint licita?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod secunda nuptia non sint licita. Quia iudicium de re debet esse secundum veritatem. Dicit enim Chrysostomus, quod secundum virum accipere, secundum veritatem est fornicatio, quæ non est licita. Ergo nec secundum matrimonium.

Præterea, Omne quod non est bonum, non est licitum. Sed Ambrosius dicit, quod secundum matrimonium non est bonum. Ergo non est licitum.

Præterea, Nullus arceri debet ne intersit illis quæ sunt honesta & licita. Sed sacerdotes arceri ne intersint secundis nuptijs, vt in littera patet. Ergo non sunt licitæ.

Præterea, Nullus reportat poenam nisi pro culpa. Sed pro secundis nuptijs aliquis reportat irregularitatis poenam. Ergo non sunt licitæ.

SED contra est, quod Abraham legitur secundas nuptias contraxisse, Gen. 25.

Præterea, Primæ Tim. 5. dicit Apostolus, Volo.

N B 2 ego

261
Tho. 4. d.
42. q. 3.
ar. 1. et 2
* hom. 32
in Matt.
in opere
imperfe-
cto, to. 2.
et dec. 31
q. 1. c. 9.
† Amb.
in fin. cō-
me. 1. ad
7. c. 1. ad
Cor. ali-
quid de
hoc habet
to. 5.
* lib. 4.
sent. d. 43
S. vit.
† vide Au-
gust. li 16
de Ciuit.
Dei, c. 34
to. 5. et
in lib. de
bono vi-
dualitatis
c. 12.

ego iuniores (scilicet viduas) nubere, filios procreare. Ergo secundæ nuptiæ sunt licitæ.

RESPONDEO dicendum, quod vinculum matrimoniale non durat, nisi vsque ad mortem, vt patet Romanorum septimo: & idem moriente altero coniugum, vinculum matrimoniale cessat. Vnde propter præcedens matrimonium non impeditur aliquis à secundo, mortuo coniuge: & sic* non solum secundæ, sed tertiæ, & sic deinceps nuptiæ sunt licitæ.

Ad primum ergo dicendum, quod Chrysofostomus loquitur quantum ad causam, quæ aliquando solet ad secundas nuptias incitare, scilicet concupiscentiam, quæ etiam ad fornicationem incitat.

Ad secundum dicendum, quod secundum matrimonium dicitur non esse bonum, non quia non sit licitum, sed quia caret illo honore significationis, quod est in primis nuptiis, vt sit vna vnus: sicut est in Christo & Ecclesia.

Ad tertium dicendum, quod homines diuini dicitur, non solum ab illicitis, sed etiam ab illis quæ habent aliquam turpitudinis speciem, arcantur: & idem etiam arcantur a secundis nuptiis, quæ carent honestate, quæ erat in primis.

Ad quartum dicendum, quod irregularitas non semper inducitur propter culpam, sed propter defectum sacramenti: & idem ratio non est ad propositum.

ARTIC. II.

Verum secundum matrimonium sit sacramentum.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod secundum matrimonium non sit sacramentum. Qui enim iterat sacramentum, facit ei iniuriam. Sed nulli sacramento facienda est iniuria. Ergo secundum matrimonium esset sacramentum, nullo modo esset iterandum.

¶ 2 Præterea, in omni sacramento adhibetur aliqua benedictio. Sed in secundis nuptiis non adhibetur benedictio, vt in littera* dicitur. Ergo non est ibi aliquod sacramentum.

* Aug. li. 2. cōt. aduers. leg. et proph. c. 11. † loco citato in argumentum. 1. Vide Augustinum de heresi ad Quod vult Deus haresi 26 38. & 86 fo. 6. & in lib. de fide ad Pet. c. 42. fo. 3.

262 li. 4. sent. d. 42. §. 1 in fin. ex Amb. cōmēt. c. 39 sup illud 1. Cor. 7. Beatior autē, ess. & gloss. interl. ib.

¶ 3 menti. gnificat. Christus ¶ 4 à suscep. impediri. mentum. SEI. peccato, trimonij. des, pro. monium. ¶ Pra. terem n. us, sicut. prijs con. ales. RESPO. nentur i. rum sacra. mentantur. trimonij. rum legit. sensus in. etiam sec. & primu. Ad pri. de sacran. tunc enim. quod prin. ra, sicut. character. rum non. ramenti. matrimon. sacramen. tubac. ¶ 3 Pra.

¶ 3 Præterea, Significatio est de essentia sacramenti. Sed in secundo matrimonio non saluatur significatio matrimonij, quia non est vna vnius sicut Christus & Ecclesia. Ergo non est sacramentum.

¶ 4 Præterea, Vnum sacramentum non impedit à susceptione alterius. Sed † secundum matrimonium impedit à susceptione ordinum. Ergo non est sacramentum. † vide de cret. d. 33

SED contra, Coitus in secundis nuptijs excusat à peccato, sicut etiam in primis. Sed per tria bona matrimonij excusatur coitus matrimonialis, quæ sunt fides, proles, & sacramentum. Ergo secundum matrimonium est sacramentum.

¶ Præterea, Ex secunda coniunctione viri ad mulierem non sacramentali, non contrahitur irregularitas, sicut patet de fornicatione. Sed in secundis nuptijs contrahitur irregularitas. Ergo sunt sacramentales.

RESPONDEO dicendum; quòd vbicumque inveniuntur illa quæ sunt de essentia sacramenti, ibi est verum sacramentum. Vnde cum in secundis nuptijs inveniuntur omnia quæ sunt de essentia sacramenti matrimonij, (quia debita materia, quam facit personarum legitimitas; & debita forma, scilicet expressio consensu interioris per verba de præsentibus) constat quòd etiam secundum matrimonium est sacramentum sicut & primum.

Ad primum ergo dicendum, quòd hoc intelligitur de sacramento, quod inducit perpetuum effectum: tunc enim si iteratur sacramentum, datur intelligi quòd primum non fuit efficax: & sic fit primo iniuria, sicut patet in omnibus sacramentis, quæ imprimunt characterem. Sed illa sacramenta, quæ habent effectum non perpetuum, possunt iterari sine iniuria sacramenti, sicut patet de pœnitentia: & quia vinculum matrimoniale tollitur per mortem, nulla fit iniuria sacramento, si mulier post mortem viri, iterato nubat.

In decr.
4. tit. 21.
c. 1.

Ad secundum dicendum, quod secundum matrimonium quamvis in se consideratum sit perfectum sacramentum, tamen consideratum in ordine ad primum, habet aliquid de defectu sacramenti: quia non habet plenam significationem, cum non sit una unitas, sicut est in matrimonio Christi & Ecclesie: & ratione huius defectus benedictio à secundis nuptiis subtrahitur. Sed hoc est intelligendum, quando secundæ nuptiæ sunt secundæ & ex parte viri, & ex parte mulieris, vel ex parte mulieris tantum. Si enim virgo contrahat cum viro, qui habuit aliam uxorem, nihilominus nuptiæ benedicuntur: saluatur enim aliquo modo significatio etiam in ordine ad primas nuptias. Quia Christus etsi unam Ecclesiam sponsam habeat, habet tamen plures personas desponsatas in una Ecclesia. Sed anima non potest esse sponsa alterius, quam Christi: quia alias cum damore fornicatur; nec est ibi matrimonium spirituale. Et propter hoc quando mulier secundo nubit, nuptiæ non benedicuntur, propter defectum sacramenti.

Ad tertium dicendum, quod significatio perfecta inuenitur in secundo matrimonio secundum se considerato; non autem si consideretur in ordine ad præcedens matrimonium: & sic habet defectum sacramenti.

Ad quartum dicendum, quod secundum matrimonium impedit sacramentum ordinis, quantum ad id quod habet de defectu sacramenti, & non in quantum est sacramentum.

QVÆST. LXIV.

De annexis matrimonio, & debiti redditionis in septem articulos diuisa.

Consequenter considerandum est de annexis matrimonio. Et primo, de debiti redditione. Secundo, de pluralitate vxorum. Tertio, de bigamia. Quarto, de libello repudij. Quinto, de filiis illegitimis natis.

¶ Circa primum quærentur septem.